

Cancilaria Redactiunii:
Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32

Locuinta Redactorului:
Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Serisoriile nefrancate nu se vor primi decat numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramsi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economic.

Va esi Luni-a, Miercuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a demineti'a.

Pest'a, ^{22 mai.} _{3 apr.} 1868.

Condiunea de esistinta a Romanilor din Austria, cestiunea cea mai importante pentru noi, cestiunea unui Transilvaniei, leganul natuinei romane, cu Ungaria, va se vina in scurtu pre tapetu in diet'a Ungariei. O deducem acest'a din impregiurarea, ca Colomanu Tis'a insira cestiunea acesta, intr'unu nru din dilele acestei alu organuui partitei sale, intre primele agenle a le dietei, si din incidentul cu deputatii ardeleni inca incepura a tien conferintie, de unde dama cu socotela, ca proiectul de lege in cestiunea acesta este gata si are numai a se suscine dietei. Nu mai are nimene indoiea, ca ori cum va fi acel proiectu, elu va fi primitu de diet'a unguresca. Da, Ardealulu se va uni, se va fusiun, se va contopi in Ungaria, i se va luu si numele, se va ucide ca — Poloni'a. Acesta inse se intembla contra voyniei majoritati poporatiunei acelei tiere nefericite, contra repetitelor proteste a le natuinei romane, se intembla cu forta, si unde se intrebuintiea forta, si gatatu-o cu dreptul. Daca-i mai remane natuinei romane vre-o mangaiare, acea este, ca: ce se ie cu forta nu este pierdutu, se pot inca revindeca, si ca ea si-a impletuit detorintele sale, desi n'a potutu impiedeca, ca cati-va fi rateciit ai ei, se nu apuce pre alta cale, pre o cale contraria intereselor ei. Remane ca acesti fi pierduti, deslipiti de la iubitoriu sinu alu mameilor, se intrebuintiee ocasiunea, ce li se va presentaa cu suscernerea proiectului de lege de care amintiram, spre a si recastigaa iubirea pierduta, spre a-si reparaa — in catu se mai pot — gresiel'a comisa prin participarea loru la agendele dictiei unguresci. De la portarea loru in acesta cestiune va aterna, daca natuinea va mai fi candu-va in stare a li dice: „pierduti au fostu si s'au' aflatu, morti au' fostu si au inviatu“, seu va fi silita a-i respinge cu dorere pentru totdeun'a de la pieptul seu, in care — in locu de a-lu apera — infipsera cu perfidia o sageta invenitaria.

La diet'a Ungariei curgu din tote părtilor petiuni pentru deslegarea cestiunei natuinalitatilor, pentru arondarea municipioru cum si in privintia cercului de activitate a acestora. Insemnemu aci cu parere de reu, ca tote petiunile de plasa acesta vinu de la neromani, cea ce dovedesce, ca pre candu de alte natuinalitatii privegheza si se folosesc de tota ocasiunea, romanii se lasa prada unui indiferentismu ce nu se poate justifica nici intr'un modu. Tempurile suntu grele, aducem toturor'a aminte ca: „jugulent homines, surgunt de nocte latrones, ut te ipsum servet non expurgisceris?“ si apelamu la tota anima romanesca pentru a desvoltia mai multa activitate in tota privintia. — In siedint'a de eri a diet. reg, comis. petit. raportu si despre petiunea Nasaudenilor in caus'a muntilor revindesci. Precum se vede din raportulu de mai la vale, acesta petiune, in intielesulu motiunei dep. Bohetielu, se strampuse ministeriului intregu, pre langa recomandare de a provede acesta afacere momentosa pre calea legii. Vomu vedea in catu va corespunde ministeriulu intrederei, ce i-a votatu dlu Bohetielu in decursulu motiivarii propunerei sale. Consideram lucrul asi si precum este: ca cestiune de proprietate, cestiune „de alu meu si alu tenu“ si fara de a prejudeca parerei nasaudenii ar fi trebuitu se astepete cu acesta petiune pana dupa deslegarea altoru cestiuni politice, trebue se ne esprimem multiemirea ce am avutu revediendu cu catu caldura fu intiminata acesta afacere din partea deputatilor romani din Ungaria. Sig. V. Popu, S. Borlea, V. Babesiu se scola in unulu dupa altulu pentru a sprigni motiunea d. Bohetielu. Ce bucuria ar ave omulu candu i-ar' vedea

pre toti facandu asemene in tote cestiunile. Ne-am mandri pre dreptu cu asemene representantia, ea ar fi tota mangaiarea nostra in mediulocu suferintelor si ne-reptatilor ce ni se facu, si acesta nu este cu nepotintia; — dati, Dloru, a face totu ce se poate face, si multiemirea dvostre inca va fi mare!

Tota pres'a se occupa de filipica ce „generalulu“ Pertielu a tienutu la 29 l. tr. in adunarea generale a honvedilor. Vomu impartes in nr. a. unu estrasu din acesta cuventare, care areta pre Cosiutu ca pre unu poltronu si tradatoriu de patria si face multe descoperirii despre conspirarile de 20 de ani a emigrantilor intre cari a fostu si Pertielu.

Implinim promissiuna din nr. tr. publicandu la rubrica „Romani'a“ proiectul de lege in caus'a gidanilor. Diurnalele straine nu mai inceta a vom veninu asupra acestui proiectu. Pre noi ne scutesee a vorbi mai pre largu despre elu „espunerea de motive“ din care o parte urmeaza proiectului, era ceea-lalta parte se va continua in nr. v. si din care se va pot convinge ori cine despre insemnata indemnita ce a nascutu acelu proiectu. Facem deosebire intre popore si cete de vagabundi, intre omeni si lipitori si speram ca nimic nu va impiedeca pre reprezentantia natuionale a Romaniei a face totu ce este detoria se face, pentru salvarea natuinei si a patriei, era pre fautorii gidanilor in drumam la amintia „espunere de motive“ si credeam ca cumpenindu motivele acele-a cu nepartialitate voru mai slabu cu insultele, era daca nu, strige catu le place, in afacerile interne a le Romaniei n'are d'a se mestecat nimene.

Situatiunea politica este tare nesecura. Din tote părtilor se intarescu tendintiele de pace si din tote părtilor se continua inarmarea cu cea mai mare dili-gintia. Daca se voru efectu tote measurele — dfce „Russ. Cor.“ — ostirile Europei voru consta cam din 7 milioane. Cumca tota greutatea sustinerei ataturii ostiri apesa grumadii bietelor popore si asi'e storse de tota poterea, e de prisosu a mai aminti.

In Francia s'au ivit uconturbari de pace, a nume in Grenoble. „France“ dice, ca de si miscarile revolutiunarie, cari s'au arestatu ici cole, in anumite cetati, suntu numai nesce astringeri isolate far de neci o potere, totu-si trebuie recunoscutu, ca aceste inercari paru a fi corespusu cutarei devise, si ca ele suntu una proba in care partitul revolutiunarii si-cercat poterile mai antie.

Procedura jud. contra lui Johnson s'a inceputu numai in luni-a trecuta. Generalulu Buttler fece inceputul acusarei. Comitetulu acusatoru predede ca documentu copia decretului, prin care Stanton se numi generalu de resbelu, si copia nunciului presiedintelui, prin care acest'a justifica suspinderea lui Stanton.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei deputatilor de la 2 aprilie

Pre bancale ministeriale erau ministrii: Lonyai, Eotvos si Gorove, er pre galeria strainilor: Bresl, ministrul Transilaniei.

Deschidinu-se siedint'a la $10\frac{1}{2}$ ore, dupa autenticarea protocolului siedintei trecute si presenta-rea unoru serisoru sosite mai de curendu, — Lonyai, mini-trulu de finance, pune pre mes'a dietei unu proiectu de lege referitoru la baterea de bani unguresci. Notariulu Ralich da cetire proiectului si se decide a se tipari si a se pune la ordinea dilei.

Mini-trulu de finance presinta apoi actele de spre cumpararea si intabularea dominiului Gödöllő.

Procedendu apoi dict'a la ordinea dilei, ià la desbatere proiectul de lege despre contributiunea de consumu la esportarea zucharului si a vinarsului. La desbaterea gen. neinsinuandu-se nimene, se procede la desbaterea speciale, la carea au participatu

Várad, Pulcszky, Bonis, min. Lonay, Kautz si Házsz. Cu putine schimbari neessentiali proiectul fu primitu precum l'a recomandatu comisiunea centrala.

Ministrul Lonyai mai areta unu proiectu de lege despre contributiunea de consumu. C. Tisza cere a se ceti si a se luu la desbatere acestu proiectu atunci, candu voru fi la ordinea dilei proiectele finantiarie si budgetul.

S'a cetitu resaltatulu votisarii pentru deputatiunea regnic. in caus'a Croatiei si unei alte in caus'a calilor ferate. Intre cei alesi nu e nici unu romanu.

Dup'aceste raporteza comisiunea petitiunaria despre o multime de petiuni, ce se transpunu parte la ministerie parte la comisiunile resp. Intre aceste petiuni sunt de mai mare insemetate petiunile si representatiunile mai multor comitate (Sabolciu, Vas et.) pentru deslegarea urgente a cestiunei natuinalitatilor. Mai multe comitate recomenda dietei a se luu in consideratiune cunoscutulu proiectu alu cotului Zarandu.

Nu potem a nu ni esprime adunc'a dorere, ca unele comitate romane, ca Solnociu de mediulocu, Marmatia, etc. cu ocasiunea congregatiunilor cotense au pusu ad acta recercarea Zarandului ca se springesca proiectul amintit, si s'au lasatu se le faca de rusine unele comitate magiare, inca si cottulu Pestei, cari au primitu acea recercare cu caldura si au scrisu la dieta totu in acelu-a-si intielesu sprignindu proiectul Zarandului.

Mai multe comitate se roga, ca legelatiunea se decida in privint'a autonomiei comitatelor fatia cu guvernulu. — Apoi s'a mai raportat uasupra unei petiuni a scolei gimnastice din Pest'a, carea cere a i se asemnala 30,000 fl. v. a. Majoritatea comisiunii petitiunarie e de opiniune, ca cererea se strapuna ministeriului de aperarea tierii; era minoritatea e de parere, ca se respinga, ca-ci statul deocamdatu nu pot suporta atate greutati. La votisare se primise opiniunea majoritatii comisiunii.

Celu mai interesante obiectu alu siedintiei de adi a fostu petitiunea naseudenilor in privint'a muntilor revindicati. Deputatulu Dozsa da cetire raportului comisiunii, carea e de opiniune, ca diet'a se transpuna rogarea naseudenilor la ministeriu pentru provedere ulteriora.

A1. Bohetielu (ard.) nu este multiemitu cu opiniunea comisiunei, si intr'una cuventare mai lunga espune istoriculu infinitarii celor doue legiuni romane de la Naseudu si alu muntilor revindicati. Insira nedreptatile ce li s'au facutu Romanilor din 44 comune, rapindu-li-se cu forta proprietatea ce au castigato cu sangele si au posiedutu in pace in tempu mai lungu de unu seclu.

Areta cu arguminte tari meritulu petitiuniei de a fi luata in cea mai de aproape consideratiune si propune, „ca rogarea naseudenilor se se transpuna ministeriului intregu recomandandu-i-se a delibera in caus'a asta pre calea legei.“

Dozsa se incerca a explică altcum istoriculu muntilor revindicati si a sprigni parerea comisiunei accentuandu, ca procederea administrativa in contr'a naseudenilor e la locu.

Just h (presedintele comis. petitiunarie) dice, ca rogarea naseudenilor nu se poate recomenda in ministeriului.

Sig. Popu, cu oratori'a-i indatinata, combate pre Dozsa cu arguminte luate chiaru din vorbirea lui.

Totu in acestu intielesu au mai vorbitu d'intre, romani Borlea si Babesiu, care numai dupa ce strigau toti din tote părtilor ca primescu motiunea lui Bohetielu, si-intrerupse cuventarea. D'intre unguri vorbi Somosy, declarandu-se pre langa propunerea lui Bohetielu ce se si primi.

Comisiunea petitiunarie si-a continuat raportul, din care a mai remas si pentru sied. urm.

Senatul imperialu.

Casa domnilor. Siedint'a din 21 martiu; inchiaarea desbaterilor asupra legei de casatoria.

Ministrul presied. princip. Auersperg desfasuri principiele ministeriului intr'o cu-

Pretiul de Prenumeratiune:
Pre trei lune 4 fl. v. a.
Pre siese lune 7 fl. 50 cr.
Pre anu intregu 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre $\frac{1}{4}$ de anu,
— si 1 galb. pre $\frac{1}{4}$ de anu.
Pentru Insertioni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrele pentru fiecare care publicatiunea separata. In Locul deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar costa 10 cr.

ventare lunga, comenteza votulu minorității, și-lu combate; asemenea respinge propunerea de amenare și recomanda casei proiectului majorității. Dupa aceea ie cuventul Bar. Lichtenfels spre a replică la ase-riunile minorității, și apoi se procede la votizare nominală și se primește proiectul regimului cu majoritate eclatanta.

Siedintă dîn 30 martiu.

La ordinea dîlei e desbaterea despre legea de scola; majoritatea comisiunii respective se declină pre langa proiectului casei reprezentantilor modifi- catu în cătu-va; minoritatea tiene la dispusetiunile concordatului referitorie la subordinarea scoelor supt clerus. — Lupta partidelor contraire n'a fostu asăi veheminta, ca la desbaterea legii matrimoniale, pentru că reprezentantii clerului n'au fostu de fată.

Pentru minoritate ie cuventul contele Blome si disputa statului dreptulu de a conduce scolă; princip. Windischgrätz, celu mai feudalul d'intre feudali, se face intrepretele dorintelor tieranesci, si asigura, că poporatiunea nu vră să scia nimicu despre despartirea scoli de besereca; asemenea contele Mittrowsky octroea tieranilor parerile sale. Arndts maltrateaza cas'a cu reminiscintele sale de caleatoria spre a documenta, că sciuntă austriaca in trecere straine si-a castigatu ore care vedia numai de la regimentulu lui Thun incoce.

— Pentru vo'lul majorității pledeza Wickenburg, Hock si in modu emininte prof. Rokitski, carapterisantu direptiunea si cerintele tem- pului, care prin propasirea civilisatiunii nesuesce la emanciparea de catusiele istorice si ale autorităților.

Contele Thum rechiamă pentru besereca catolica calu putienu fondulu de studie spre a infinita si ajutoră scole catolice, uniculu asilu in contr'a ne- credintei.

Trecuandu cas'a la desbaterea speciala clericalii propunu mai la totu paragrafulu căte unu amendamentu, fără ca staruintele loru să fie incoronate de sucesulu dorit.

In fine se primește proiectul regimului cu majoritate absolută.

Oradea-mare, 29 martiu 1868.

Mediloce de magiarisare.

In siedintele comitetului comitatense, cari se incepura in 18. a lunei curinte, se alesera mai multi deregatori comitatensi, si nici unul d'intre romani; ba ce e mai multu in loculu repausatului asesore comitatense Stef. Bodea se alese unu magiaru, dlu Földy (aliquando Neupauer, fostu profesore la academiă oradana in ante de 1849.) car in loculu judecătorei de la M. Telegd A. K. (romanu), pe carele comitetulu pentru nescari fapte a holtiei sale, lu-dimis- siună, acuma candu e casatoritu, s'au alesu totu magiaru. Si asăi in totu cercului Oradei mare, in care sub absolutismu era protojudecătore, doi subjudi si vreo trei, patru, jurassori romani, acuma nu este numai chiaru unu juratiu de romanu, carele nici nu scie romanesc, si numai cam de sila pentru unchiul său se mai spune că e romanu; unu ca acesti-a suntu placuti Dnilor pusețiunei d'acuma. Ce cugetati dnilor! pentru ce nu voiescu să alegă comitetele de acuma oficiali romani? Pentru că acesti-a vorbescu cu poporul in limb'a lui, si asăi poporul nu e si- litu se invetie magiarasce, era daca deregatoriul e magiaru, dñe „invetiatu magiarasce daca locuiti in Ungaria“, si lu indruma pre bietulu romanu să vina alta- data, candu va avă omu, carele să-i esplice, ce voiesce. Cugetati Dnilor! că aceste totu-si nu-su asăi in pracea, si că deregatoriul constitutiunalu n'ar' cuteză să facă astfelu; ince să me credeti că e asăi. Cum să nu cuteze subalternul să facă de aceste-a, candu singuru comitele supremu in adunanti'a comitetului comitatense, dupa ce Dnulu Paladi vorbi romanesc, dñe in forma de decisiune „dupace nu-lu intie- leserămu, să purcedemai de parte“ la ce publicu respunse cu nisce „vivate“ maiestatice?! Nu e inveriu, nu e indemnă, acăsta procedura pentru subalterni, pe cari daca i impune increderea publica magiara in spatele romanului, văda romanulu cum să vorbește cu dinsulu? De nu-su aceste scopuri de magiarisare interpelâmu pe Dnulu protoispanulu varmegici, si pe comitetulu comitatense, ce interes publice ceru, ca la Borode, unde poporatiunica e curata romana, să fie jura- tu, unu Slavy magiarisatu, carele nu scie unu cuventu romanesc? Asemenea ce interes sunt acele, pentru cari judele de la Aleslu (Elesd), judele de la M. Telegd, potojudile si jurasorele lui, cari suntu capii cercului, sunt alesi si asie-lati in cerculu Oradei mare, in carele poporatiunea de la Orade in susu pana la confinile Ardealului, si pe asăi numita Lunca este romană cu majoritate absolută, si d'in carea abă sciu cei ce fura soldati ce-va limb'a magiara? Placa Dnilor, intrati in cancelariele acestor Dni, cari suntu alesi de popor par excellence pentru interesele poporului, (carele d'in gratia magiara pote fi si romanu, căci nu vorbim de „natiunea complexă“) placa in- trati, dñe, si vedeti cum vorbescu acesti domni con-

stituitionali cu bietulu romanu, prin haiduci, prin jovi, si prin cei cari occasionalmente se afla in can- celaria si dico că sciu romanesc; ce spuu acesti-a, se iè la protocolu in numele bietului romanu, apoi ce in protocolu este santu, are incredere la Comi- tatu, la tribunalu, la tablă regesca si septembriala, căci ve spunem, domni- loru, d'in capulu locului, că deregato- riele comitatelor moderne suntu mai reale decătu cele ale absolutismului, căci acelea daca aveau individuali, cari nu scieu limb'a poporului, incă se ingrijau de interesele lui prin aplecarea asăi numitilor „beedete Dolmetschen“; acăstă inse acuma nu incape cu ile'a constituiona- lisimului si decătu să se pericliteze tendintele magia- risatorie, mai bine să sufere interesele romanului si a Slavului, cari suntu lipsiti de darulu crescut de a fi nascuti magiari, pe pamantul si in aerul magia- ru, carele numai atunci lu-pot resuflă in pace si omenia, daca ti-ai lape latu tonulu, cuventul ma- mei nature!

Suntemu siguri că si in loculu protojudecătorei de la Beiusu, carele si-au datu abdicarea (inse mai fun- ctiunea pana la unu tempu), incă se va alege magia- ru, căci astă asăi o poftesce interesulu natiunei dominante privilegiate.

Veti negă, domnulor constituionali, că aceste nu suntu asăi? atunci ve intrebă, pentru ce au ema- natu Dnulu protojudecătore al Cercului Oradei mari, uazulu pe la notarii romani, incă anu in lună lui maiu „că acelu notariu, carele va raportă la dinsulu său va face atestate comunale in alta limbă, decătu cea privilegiata, de locu va fi suspendat?“

Scimus că Dniele voștre in 17 ani multu ati flamendită, totu-si nu ve vedem asăi rupti de fome, ca d'in sfaramaturele, ce cadu depre mes'a Patriei, să nu poteti intin'e si altor'a, ma suntemu con- vinsi, că acelor'a, carorul e rusine a vorbi in limb'a loru materna, dati si veti da bucature cătu de grase, pentru că aci-a sunt supatrioti buni, căci, vedi, pa- triotismul stă in magiarismu.

Chiaru in dilele acestei tramitiendu Consistoriu gr. orientalul de aici unu transcris in limb'a romana la Comitatu, acel'a fu retramis Consistoriu lui prin dlu vicespanu Miskoltzy, celu mai aprign inimicu alu romanilor cu motivarea, „că fiindu serisu intr'o limbă necunoscuta la Comitatu, nu se prime- scese.“ Auditi domnilor! limb'a romana in Cittulu Bi- hariei, in carele locuiesc 250,000 de romani, nu este cunoscuta? Scoteti Dnia vostra incă si pre cei doi trei, cari mai suntu romani la Comitatu, apoi atunci intr'aleveru că limb'a romana va fi necunoscuta la Comitatu; inse si ace'a este si va fi aleveru că acăstă representantia comitatense este numai o fictiune, o minciuna politica, ea singura dandu documentulu des- pre sine, că nu represinta adeveratele inter- ese ale Comitatului, carele nu este altul decătu poporulu ce-lu locuiesc.

Vomu vedă ce se va nasce d'in acestu incidente, ore remană-va On. Consistoriu pre langa romanismulu documentatu, ore aperă-lu-voru in Comitetulu Comita- tense functiunarii romani de acuma, intre cari se afla si acelu individu, despre carele dñe unu matadoru romanu „că este romanulu romanilor.“ Vomu ve- lă.

Destulu, ca se ne convingem d'in aceste, că tote carările ne ducu la Rom'a magiarismului, — li- bertatea, constitutiunea, patriotismul, eu'tur'a, eroi- smulu etc., tote numai atunci su-aleverate si au valoare, daca-su impreunate cu scopulu magiarismului, vedi emancipatiunea jidilanilor; magyar-zsidó; vedi magyar ajku orosz, cari ceru episcopu magiaru. etc.

Inse fratilor magiari! sunteti aieva asăi de tari, cătu n'aveti lipsa de simpatia, de legatură fratiesca a natiunilor conlocuorii, cari nu voiesc se fia bastari, nu voiesc să si-mintiesca trecutulu si dreptulu istoricu, inveriandu chiaru de la Dnia vostra?

Ingemenarea cu „német sógor“ pe carele pan- acuma si in cantecele Dni vostre-lu injurati, si pe carele acuma nu lu-vedeti de dragu, ve dă potere si garantia destulă pentru venitoru, incătu să ne faceti si insulte apriate?!

Aduceti-ve aminte că marelle maiestru alu Dniei voștre, fiscalulu Bach, atunci au cadiutu de la potere, candu se socotia a fi mai tare, si că si Dnia vostra poteti pati, ca Dnia lui; să mergeti la unu locu anu- mitu un-le desculti, in procesiuni religiose să me li- tati despre „mea culpa!“

Cor.

Beinișiu, 30. mart. 1868.

Post tot discrimina rerum parintele eppu Santi'a Sa Iosif Popu-Sela gianu dimisiună pre Dnulu Szarukán d'in protofiscalatulu dominului Beinișianu, si in locu-i denumi pre Dnulu protojudecătore de aici Ios. Papp deci acuma vedem, că acăstă e motivulu abdicării Domniei Sale, si nu sentiul neplacerei d'in causă alegeroi judecătorei opidanu. Noi i gratulăm Santiei Sale, că tandem si-a aflatu unu romanu, si că con- vingera-si do pana acuma că adeca „si romanulu totu asăi fura, ca magiarulu său armeanulu“ au pus-o d'o lature, nu- mai cătu ni se pare, că cam tardiu, căci pre cum se aude

prin intreprinderile si economia Dnului Szarukán, eppulu prin elu dieces'a, are dauna la 30—40,000 fl.

Credem că nu pentru acea au denumit Santi'a Spre Dnulu I. P., pentru că dora Szarukán (pana ce era in grădina) lu-totu laudă Eppului, că numai acesta e omu solidu de omenia intre romani, ci pentru că fiindu deregatoriu constituitional, are cunoștințe bune la Comitatu, si prin legătura sa acăstă va fi in stare să apere interesele dominale si a eppului in Comitatu, a fara de acăstă d'I. P. ca omu ju- va potă desvolta una activitate mai mare, mai dorita si conforma intereselelor dominale. In fine dsa ca romanu zelos va repară reulu facutu prin antecesorul său, se va incearca giură de oficiali romani si in afacerile dominale va introduce limb'a romana. Atunci dsa va merită recunoștința Rlon era S. Sa Par. Eppu va fi binecuventat si salutat ca uradereratu parinte rom.

Titlurile dinastiei napoleoniane

(Fine, vedi nr. 42 si 44.)

Senatul a avutu dreptulu a schimbă titlulu de consul in celu de imperatu, modificatiunea era numai curatul formule, fiind că generalul Bonaparte era consulul pre vietii ince aceea ce trecea preste poterea lui, aceea ce numai prin unu plebiscitu se potea intemplă după lege, a fostu a cărui poterea ereditaria.

La dorintă esprimată prin Tribunatu, o comisiune a senatori, cătra care s'au alaturat ministrii si consiliu, pregăti senatus-consultulu, prin carele Napoleonu Bonaparte proclama imperatu si cestiu de ereditate a demnității imperiale si sustine natiunei. Senatul lu adopta si după acestu actu la Saint-Cloud. Consulul Autău pronunță aceste cuvinte:

„Totu ce poate contribui la binele patriei e in legătură cea mai strinsa cu forțirea mea.

„Acceptezu titlulu, carele lu-credeti de folosu pentru gloria natiunei.

„Eu supunu sanctiunei poporului lega- eredității. Sperez că Franciei nu-i va pară reu ne- candum de onorile, cu cari ea va incungiură famili'a mea.

„La tota intempliera spiretulu meu nu mai fi cu posteritatea mea, in data cea ar' inceată de a merită iubirea si incredere marei natiuni.

Senatus-consultulu d'in 28 florealu an. XII presintă poporului propusatiunea următoare:

„Poporul voiesce ereditatea demnității imperiale si descendintă directă, naturale, legitima si adoptiva a lui Napoleonu Bonaparte, si in descendintă directă, naturale si legitima a lui Iosif Bonaparte si a lui Ludovicu Bonaparte asăi precum detinermuresce senatus-consultulu d'in dă acăstă."

Registrele de votare remasera deschise in 12 dile. „S fragiele affirmative se numerau cu milioane, dice d. Thiers, intre numerul marginitulu al voturilor favorabili abia poteau observă căte-va sufragie negative, forte rare, cari do- diau numai libertatea.“ Eca cuprinsulu voturilor emise:

Votatori: Acceptatori: Refuzatori
3,524,254 3,321,675 2,579

Cu o majoritate aproape la trei milioane si diuimatate, inmitatea imperiale era declarata ereditaria in familie lui Napoleonu Bonaparte si in familie fratriborii lui: Iosif si Ludovicu Bonaparte.

Senatul presintă in 1 decembrie 1804 resultatulu votului noului imperatu.

**Napoleonu III.
Presedintia republicei.**

1848.

Au trecutu cinci-dieci de ani. Imperiul fu restorat prin straini, era Restauratiunea si guvernul d'in Iuliu popor; Francia e republica, si credele lui Napoleonu, si Iosif si Ludovicu Bonaparte.

Senatul presintă in 1 decembrie 1804 resultatulu votului noului imperatu.

Presedintia diecenale.

1851.

Adunarea legislativa, recrutata in majoritate d'ruinele partitelor vechie, dede spectacul unei coalitii nos passiunate contra presedintelui republicei. Singuru popor potea să decidă. Principele Lud. Bonaparte facu o proclama către popor, in care lu-provoca, ca considerand starea de lante de fatia, să alegă altu presedinte in loculu lui, si fiu totodata convinsu, că nestabilitatea poterei si preponderența sa singure adunări sunt cauzele permanente a le turbări, si a discordiei, principele supune sufragielor popor caru-matoriale base fundamentali de o constitutiune, cari teritoriile le voru desvoltă mai tardiu.

1. Unu capu responditoru numit pre diece ani.

2. Ministri aternatori singuri de la poterea executivă.

3. Unu consiliu de statu formatu d'in omenii cei a ir distinsi, care va pregăti legile si le va sustine spre desbatere, corpului legelativu.

4. Unu corpu legislativu, care va discută si va votă legile, numitul prin sufragiu universale fără de scrutiniu de lista, care falsifică alegerea.

5. O a două adunare, formată din tote ilustrătării, potere ponderatoria, care va veghiă a supr'a pactului fundamental și a supr'a libertăților publice.

In diu'a, in care apară proclamatiunea acăsta, restituindu-se legea electorală în integritatea sa, poporul francez făcă convocat în comititele sale, pentru a acceptă său a respinge plebiscitul formulat asă:

„Poporul francez voiește manu-tinerea autorității lui Ludovic Bonaparte și i-delegă poterile necesare pentru a face o constituție pre băsile propuse în proclamatiunea să dăin 2 decembrie.“

Plebiscitul făcă primul cu 7,473,431 dintr-o 8,151,689 de voturi, și poterea președintelui făcă prorogată pre diece ani.

Imperiul.

1852.

Francia înse nu voia nici acăsta nestabilitate în institutiile sale; sentimientul monarcicu se desceptă în ea cu o violență neresistibile Prințipele Lud. Bonaparte în mediul ovatuiilor, cari le primă vizitându-despartiemintele, vedeau pretotindene dorința de a se restitu imperiul.

In diu'a de la 10 noiembrie, statorita prin unu senatus-consultu, se prezintă poporului spre primire propusetiunea următoare:

„Poporul francez voiește a restabili demnitatea imperială în personă lui Ludovic-Napoleon Bonaparte, cu ereditate în descondinția sa directă, legitima său adoptivă, și dă dreptul de a regăsi ordinea succesiunii la tronu în familia Bonaparte, astă precum s'a detinut în primul senatus-consultu din 7 noiembrie 1852.“

Propusetiunea făcă primul cu 7,824,189 dintr-o 8,140,660 de voturi, fiindu-acei cuprinse și voturile armatei și ale Algeriei. Prințipele Napoleon făcă numitul prin urmare împărat al Francei loru.

In 1. dec. 1852 elu si-exprimă recunoștința sa corporilor statului prin discursulu său, tenuțu atunci.

De la an. 1799 pana la 1804 Napoleon I. a capotat dieci milioane de sufragii. De la 1848 pana la 1852 Napoleon III. a capotat done-dieci de milioane. Trei-dieci de milioane de voturi a le poporului francez, éea titlurile dinastiei napoleoniane! —

Brosură se termină prin prefatiunea Constitutiunei din 14 ianuarie 1852 și testulu acestei Constitutiuni.

Insemnatatea tractatelor comerciale.

Dora n'a cîștigat înca vr'unu statu, care ar fi intrebuințiatu cu atât'a neîstetîme vr'o sistem nefericită, ca Austria, canlu a voită a eșecul să eternise sistemul de apesare și de centralizare. Alte poteri absolutistice și-tinu de detorinția a promovă, incătu se poate, bunastarea poporelor sudite. Prin ce a devenit mare Prussia! Ore nu prin legile exemplare, referitorie la aliniștriunea conștiințiosă a instrucțiunii poporului, la ajutorarea insușitării, la comunicatiune buna, la dezvoltarea industriei; prin asemenea întreprinderi a devenit și Francia puterica și avută; ba înca și statulu celu mai absolutist din Russia înca a inceputu în diceniul d'in urma a se ingrijit despre imbunatatirea sortei materiale a poporului.

Numei Austria nu li-a urmatu, ci a remasă cu totu inderetru; dar nepotința sistemului trecutu s'a redunit mai tare în politică comercială. Acăsta în Austria n'a fostu altu-ceva decătu sierbu asultatoriu al politicei externe. Tendință după ideia nefericită de imperiu mare a produsu tractatul vamele, despre care Germania n'a voită să scie nimică și care a dusu pre domnii austriaci la Sadow'a.

Adi nimeneu crede, că prin extinderea referințelor nostre comerciale în unu sensu atât'a de latu pentru Germania, s'ar fi datu vr'o preferință produptelor din tiera nostra și n'avemu decătu să dorim ca recastigarea acelui preferință să nu se cuprindă în program'a guvernului de acum, ei guvernul să stăruște a ne mantu de acăsta traditiunea a absolutismului. — Noi dorim d'in anima a fi în relații amicabile cu vecinii nordu-apuseni, pentru ajungerca acestui scopu înse abia este alta cale, decătu una reformă radicale a regulamentelor vama'i în privința unor ușorâri vamali imprumutate.

Regulamentul nostru vamaile ni areata unele pusești, acaroru scaritare ar fi prădorita de vecinii nostri nordu-apuseni, era d'in alta parte noi înca potențu așteptă concesiuni, cari au însemnatate mare pentru dezvoltarea economiei nostre publice și private; de aceea n'avemu a ne teme, că prin asta ar potă suferi industria ei d'in contra s'ar potă eșecu în impărtirea avantajioasa a lucrului, finitul că făcă care națiune ar cultiva acelu ramu al'i industrii, pentru carea are mai estina, mai perfectă și mai multă materia.

Politica comercială n'a fostu mai putină nefericită nici fatia cu vecinii de la media-di și orientu. Nebun'a idea ficsă de a domină în Orientu, inătăța a înstrințat de la noi pre locuitorii acelora provinție, incătu guvernele respective au pusul cele mai mari piedee comeciu-nostru. Înfluența, ce con-

sulatele austriace staruiescă a exercătă prin juredictiunea loru consulară manipulață cu atât'a jaluușă, și acum de multu unu ghimpă în ochii guvernului și poporului Principatelor dunarene, cu atât'u mai vertosu, căci guvernul magiaro-austriacu încă totu negligează a pasă în relații amicabile cu staturile vasale Turcici, cari înse în tempii mai recenti au închecat d'a mai fi staturi deponante. Dar după Germania celu mai naturală piatru și de însemnatate de alu doile rangu, pentru vinărcarea pro-luctelor noastre sunt Principatele dunarene; și vice-versa. Dorim d'in tota anima, ca guvernul magiaru să stăruiescă în celu mai scurtu tempu a se pune în relații amicabile cu Principatele dunarene și a închiă pre cele mai liberali base unu tractatul comercial magiaro-austriacu co-romanu și serbo-magiaro-austriacu. În situatiunea actuală comerțului nostru încă suferă; a intărziu și mai de parte ar fi pecatu comisul ia contra noastră, dar mai alesu contra Transilvaniici.

Imparteaștrămu cele de susu după diurnalul „Hk.“ Ne bucurămu, că și magarii începă a vele, cum că consulațele și juredictiunea loru, ce n'au nici o base în treningulale în unu statu civilisat, cum e România, — sunt numai nisice insulte și ignorare a nelependințici națiunii romane; și în realitate n'au nici unu inticlesu său folosu. Urgența referințelor amicabile între România și Austria e recunoscătă, căci astă e una condiție ne-disputavera pentru dezvoltarea materiale și politică a ambelor poteri. Dar vorbe gole, fraze frumoase nu ne voru mantu; singuru ecitatea, buna-vointă, sinceritatea potu fi baza unei amicetie solide și tineriorie.

Guvernul României de pește Carpati s'a arcătut totu de una promptu a tractă cu Austria de spre regularea relațiilor comerciale etc. Cu acestu scopu s'a transisă la Viena și împoternicitul guvernului român, dlu D. Brătianu. Deci nu lipsescă de cătu ca Austria să-si precepe interesele sale alevărate: și doritele relații amicabile, se voru realiză.

D'in tractările între Austria și împoternitul guvernului român au rezultat pău' acum esmiterea unei comisiuni d'in oameni de specialitate în obiectul incluziei unei coaventii postale și telegrafice. Spre acestu scopu s'a autorisat dlu Falcoianu directorul gen. alu postelor și telegrafelor, a veni la Viena și a luă parte în numită comisiune. Aceum chiaru ungurii-su, cari voiește a impiedică său celu putină a ingreună continuare tractărilor, căci facu pretensiuni, ca aceste tractări să se facă în Pestă cu ministeriulung. Dar d'in partea româna lăsă spusu, că guvernul român are de a face cu Austria éra nu „cu unu Unguru.“ Împoternitul guvernului român a buna séma voru sei cătă base si potere de viciu are bolnavul dualismu.

ROMANIA.

Proiectu de lege.

Pentru regularisarea starei jidovilor în România.

Art. I. Jidovii nu se voru potă statornici în comunitate urbane fără autorisarea consiliilor comunali.

In comunitate rurală nu se potu stabili Jidovii sub nici unu pretestu, fie chiar timpurariu.

Art. II. Jidovii cari voru contravene art. precedentu se consideră vagabondi.

Consiliul comunale decide si face a se luă măsurile necesare pentru tramitera vagabondilor la urmălor.

Art. III. Jidovii nu potu ave proprietă nemobile, nici urbane, nici rurale.

Vendiarea și cumpărarea de atari nemobile, facuta Jidovilor, este de dreptu nula si pretiu se perde 2/3 în folosul instituților de binefacere locali si 1/3 în folosul denunciatorului.

Art. IV. Acei, cari voru înlesni calcarea dispuștiunilor de mai susu, se voru condamnă cu perderea drepturilor politice de la trei la dieci ani, si cu o amendă de 20 la sută d'in valoarea luerului cumpărăt.

Art. V. Jidovii nu potu tienă în arenda mosfe, carcinui, morii, poverii, poduri, vie, suhaturi, grăjduri de îngrăsătute, vite, stane; nici hanuri și otele pre la drumuri.

De asemenea ei nu potu fi intreprenori pentru vrac-afaceri de a le Statalui, de a le comunităților, său de ale oricărui-a case publice.

Art. VI. Autoritățile nu voru primi nici o cerere, facuta de către Jidovi, pentru socotele de tovarășă său alte afaceri, cari aru înflăcă dispusetiunile art. V.

Art. VII. Jidovii, spre a potă face comerț, negotiu și traficu, suntu detori să aibă unu biletu de autorisare specială de la autoritățile comunale, unde si-au domiciliul.

Acei, cari nu se voru supune acestei dispuștiuni, se voru amendă de la 50 la 300 lei nuoi.

Autoritățile nu potu dă cursu unei reclamatiuni pornite de vre unu jidov, care nu va avea acestu biletu de autorisare.

Art. VIII. Comerțul cu obiecte de hrana și beutura pentru creștini, este interzis Jidovilor.

Ei potu, înse, vinde aceste obiecte coreligionarilor

loru. — Pentru ori ce abatere de la acăsta prohibitiune, culabilul va fi supus la o amendă de la 100 pana la 600 lei nuoi; era în casu de recidivă se va retrage biletul de autorisare.

Dispuștiuni generale.

Art. IX. Tote comunitățile și comitetele jidovesci tolerato si autorisate pana acum prin diferite urbe suntu si românu desființate de la publicarea legii de facie.

Art. X. Tote legile, ordonanțele, decretele si regulamente, contradicătorie acestei legi, suntu si românu desființate de la promulgarea ei.

(Sub-scriși: Iancu Negura, D. Pruneu, N. Voinov, Ionu G. Leca, A. D. Holban, Petru Suciu, Costin Braescu, I. Străjescu, C. Corjeșcu, D. Tacu, Iancu Agarici, A. Haretu, A. I. Georgiu, I. Lerescu, V. Vidrăscu, Th. Latesiu, Dr. Fetu, M. Rusu, Casianu, Leca, S. F. Robescu, C. Mortianu, D. Socoreu, A. Cilibidache, D. Cristea, Isacescu, K. Dimonistic, P. Chonciu, L. Eracleide, A. Lazarescu, I. Codrescu, Hajdeu.)

(Pre lunga această au mai aderat, declarandu în camera, Tianu, deputat de Focșani, și D. Lupascu.)

Espunere de motive.

Navalirea jidovilor în România, si mai cu deosebire in partea României de susu, a luat proporții asiă de mari in anii d'in urma, in cătu a inspăimatul populaționile române; căci ele se vedu inundate de către unu nămu ostile si separat, care tinde la înfrințarea unei naționalități straine alaturi cu cea română si opusa intereselor acestei.

Indiferentismul de pana acum, facă cu acăsta tacuta cucerire a terenului nostru economic si națiunale, a produs perturbări profunde in economia Statului, care se agravează pre totu diu'a mai multu; căci blandele moravuri ale poporului roman, liberal-i ospitalitate precum si usiurințele de traiu d'in tiéra, solicita necontentu navalirea jidovilor de prin Statele vecine, in astu-fel de proporții, in cătu ci formă astă-di o populație flotantă de mai bine 500,000 suflete. Privindu acestu factu numai d'in punctul de vedere alu proporționii numerice, simțim cătu de amenințătorie este pentru România o colonia compactă de 500,000 suflete care cresce necontonit si asupra cari nici o influență locale său sociale a midiulocului in care trăiesc, nu are cea mai mică inimurire. Si acăta provine d'in cauza că noamulu jidovescu se deosebesc de Români prin origine, moravuri, limba, tradiții, religiune si morală; si mai cu séma fiindu că ele stăruiesc cu incapacitatea a se tine isolat de societate — ferindu-se de ori co-fuziune cu alte neamuri straine lui.

Considerandu că d'in punctul de vedere economic cu acăsta nepesare a produsu fatale rezultate, fiind că s'a tolerat constituirea unui monstruos monopolu, in midiulocul societății române, care a destrus cu deseverire comerțul si mic'a noastră industria: Jidovii au ajunsu acum a fi nemidiulociti domini ai piecelor noastre de comerț. Efectele coalitiei acestei in ordinea economică suntu frapante mai alesu in Moldova, unde acestu neamu s'a sub-stituitu comerciantilor si artizanilor indigini prin tote urbele fără exceptiune, strabatendu chiar si in comunele rurale; sub-stițiuni care a provocat daune necalculabile in mecanismul nostru economic, pentru că prin ea s'a isolatul diferitele stari sociale prin unu corp străin — rebelu ori si carei solidarități cu populația locale — care statornicindu-se intre noi in numeru impenetratoru, a struncinat totu echilibrul fortelor naționale; muncă poporului operandu in aceste condiții anormali, nu mai produce acum efectele bine facetore. Comerțul acaparatu fiindu de către Jidovi, foloseli muncii — ale cari a rezultate, numai prin concursulu diverselor operatiuni comerciale, ajungu a reinapoia societății cu deplinătate sacrificiile ce ea a facutu pentru a produce — suntu dirivate d'in cursulu loru, pentru că capitalurile resultandu d'in comerț, care in trecutu fructificau in manele Romanilor si reveneau prin mii de canaluri să alimenteze crisi sorginte producători, fiindu sustrase d'in cercul activității naționale si instrinse, rezulta acea enervare si inertie care se simte astă di pretutindene.

Concentrarea capitalurilor noastre in mane straine, pre langa poricolul economic — pentru că d'in astă cauza s'a desființat chiar ideea unei concurențe — a produsu unu altu reu care atinge, forte multu, ordinea morală a Statului Româna. Posesorii unor sume imense si naturalmente inclinati la exploatarea celor de altu neamul impins de instinctul loru predominant alu rapacității, Jidovii s'a datu la practicarea usurei fără nici o retinere si cu atât'a generalitate in cătu a desmositenitii mii de familie avute si le-au redus la miseria. Usură a devenit o plaga fioroasă care a latit preste totu corpulu social si care săca fortice vitalități poporului d'in insusi a loru sorginte.

De asemenea monopolarea acăsta a capitalurilor este cauza mai naturale a crizei monetare de care este bantuita de atât'a anii tiera, si intensitatea ei crescendu si persistența crizei este inca o nouă probă a gradului de struncinare in care a ajunsu economia Statului — intr'adeveru numai atunci este echilibrul intre diferitele forțe ale unui Stat, candu prin imboldirea concurenței naturale tote operațiunile de producere si de schimbă se facu in modu d'a corespunde intereselor in jocu: adica, candu pretinul lucruilor produse, ale agriculturii si ale industriei, este reprezentarea aproksimativa a foloselor ce trage societatea d'in posedarea loru.

Atunci societatea este interesată să intindă si să înmultească puterea midiuocelor sale, si d'in desvalirea acestei mi-

scări active resultă o stare de prosperitate, de progresu și de bunu traiu generale, de care se folosesc și individul și Statul. Cându insă se interpusă între producătorul și consumatorul, un grup isolant de parizi străini, cari cu incertul pre-tacut, monopolizează totul și apoi prefacă preturiile, nu dupe jocul naturale alu ofertei și alu cererii, ci după bun'a voință; atunci activitatea este lovita de o atonie omoritorie, afacerile suntu stagnante, inițiativa individuală amortește și se stinge: căci lipsesc potenția luptei și conștiința îsbandei. Dominatorii ne mai avându înainte-le nici o stăvală, nu mai simțindu nici o opunere care să precumpește instinctele lor, creează nevoie și crise factice, ei se ingeniosează în cautarea și descoperirea tuturor midiulocelor de estorsiu, pana să în miseri'a poporului, pentru ca să multiamește acea nemarginată a loru lacomia pentru castig; căci miseri'a este productivă și manosa pentru cei ce au neomeni'a de a o specula. Astfel se naște în curențul cea mai strasnică și mai neimblănădită d'in tote tiraniele: tirani'a banului, care atunci candu se exercită de străini asupra unui popor, nimicesc tote midiulocele de desvoltare, i impedează aventul tuturor aspirațiilor generoase, i immormenta pre nesimtite viitorul său.

Progresele coalitiunii jidovesci au mersu asiă de departe pana de monopolisă și obiectele de beutură și alimentare publică.

In Moldova specul'a acestor obiecte este unu comerțul esclusiv jidovescu, în cătu, pre langa scumpetea fără ratiune a nutrimentului publicu, în tempi normali, acăstă acaparare a produsă efecte desastroze în tempi de lipse generali. Clas'a muncitoria este acă mai amenintată de lacomia monopolistilor, cari intrebuintea mii de falsificări și micșure vatmetorii sanetății publice.

O asemenea stare de lucruri este cu atât mai revoltătoare cu cătu romani suntu constrinși să nutri cu aliment și beutură, preparate de către jidovi, pre candu acesti'a d'in urma refusa cu desprețiu obiectele de alimentare preparate de Romani calificandu-le de terif-necurate.

Considerandu că d'in punctul de vedere finanțiar u jidovii fraudează și pagubescu Statul, pentru că ei, prin mii de manopere și subterfugiuri, se sustragă sistematic de la contribuțiunile și imposițiile ce datează Statului pentru protejarea ce elu le dă persoanei și averii loru. (Va urmă)

"Tromp. Carp."

Noutăți Straine.

PRUSSIA. Foia „Kreutz Zeit.“ constată că principalele de corona alu Prusiei va caeloră după pașii in Florentia.

In Belgia aproape de Charleroi s'au intemplatu cravale; incepătorii acestor mărcări au fostu cu putenia exceptiune toti muncitorii de mine. Dupa impărtășirile oficiose se dice, că a intrevenită milită; si este d'intre tumultuantii fure ucisi, și 13 raniti. Acum ordinea e restituită, și una parte a muncitorilor s'continua ocupatiunile lor, înse pentru aceea iritătunica și nemultumirea e generale și d'in ce în ce totu cresce. In tote părțile se asiedea milizia pentru a veghiă. Foia d'in Amburgh „Börsenhalde“ scrie, că nesunti'a statelor germane de la amedia-di e a se adnecăsă către Austria, înse atari nesunti' aru violă pactulu de pace d'in Prag'a și prin urmare ar avea unu rezultatul forte tristu.

In statele germane de amedia-di s'au finit alegerile pentru parlamentul de vama. In Würtembergia liberalii natiunali au cadiutu la alegeri, înse in Hessen Darmstadt la unii li au succesi a fi alesi.

Turcia inca are carte pistritia (Austria rosia) care a si tramis'o la ambasadorii guvernului. Acestea e celu d'antău documentu diplomaticu alu Turciei, care precum se impărtășesc de unele foile e datatu d'in martiu și constă d'in 135 pagine.

RUSSIA. Fatia cu terorismulu moscovitilor incepe a se miscă și emigratiunea polona. Pre la confinile Cracoviei și Silesiei s'au respandit prochiamatiuni suscrise de „comitetul Polonilor“, cari provoca pre poporu, și se pregatescă pentru momentul decisiv, acceptându mantuirea Poloniei de la situatiunea politica a Europei. Italia inca a suferită si s'a luptat multu, dară in fine totu si-a vedutu realizate dorintele sale. — In Polonia s'au introdus pasporturi si ordinatiuni nove, in urmarea căror pasporturile porta colore deosebită pentru făcăre clasa de popor, spre a orienta pre gendarmii rusești, cari nu sunt in stare a cătu pasporturile, proveydute afara de aceea inca cătu cu unu cuponu, care se taia josu, prin ce pasportul si-perde valorea de a mai fi intrebuită. — Generalul rusescu Ignatjeff, reprezentantele politice energice in Orientu, a avutu dilele trecute de repetite ori convorbiri cu regale Prusiei, cari nu voru lipsi a face sensatiune in Vienă si Londra.

BELGIA. In dilele d'in urma se intempla in Belgia, tiera ordinei, mai multe escese. Ansa la aceste neplaceri au datu mai multi proprietari ai minelor de carbuni de piatra d'in tienutul Charleroi. Ace-

sti-a prin convoire comună au scaritatu plătă munitorilor, era pre mai multi i-au lipsit cu totul de lucru. Foia „Jurnal de Charleroi“ impartește că în 27 martiu liniscea fă restituită, înse miscarea a fostu cu multu mai mare, decătu s'au presupus. La inceputu s'au coadunat 5—600 de omeni, între cari au fostu mai multe femei și copii; după ce a trecutu o fă s'au adunat d'in ce in ce mai multi.

In mai multe fabrici de fier au causat mari daune, sau siliti pre lucratorii d'in fabrici ca să nu mai lucre. Unu oficeru a intrevenit cu 12 dorobanti, si in atacul ce avuse laolaltă, mai multi lucratori fura raniti. Dupa amedia-di a sositu milită, pre care au primit o cu aruncare de petre. Urmarea trista a acestei scene fu, că 9 muncitori eadiura morți, era 13 fura raniti. Asemenea acestor a s'au intemplatu si in min'a (baia) ce se numesc de l'Epine, in provinci'a Gilli.

SERBIA. Abiè amutăfa faimile respandite de spre bandele bulgare, si era alte sciri noue asemenea celor de mai nainte. Dupa impărtășirile foielor d'in Vienă se dice, că d'in Serbia au intrat legiuini in Bulgaria, înse acestea fura batute de armata turcescă si de locutorii mohamedani. Foia „Journal de Paris“ comunica o faima interesanta, care spune, că politia turcescă a prinsu o naie proverbiu cu stege grecescă care circula in Bospora; naia a fostu impovorata cu 500 buti implute cu pravu, ce erau destinate a se transporta la Marea-Negru, de aici apoi la marginile Bulgariei si a se impărtă armatei insurgiților. In Serajevo guvernul cumperă proviziune pentru 80,000 de omeni. Mohamedanii, cari locuesc in provincia, se suntu provocati a se aduna in cetăți, parte pentru securitatea loru, parte pentru adeprinde in arme.

Varietăți.

* * (Sinuciderea unei fete.) O dama teneră si-inchiriată la 24 martiu a. m. in otelul Oberpolinger d'in München una chilia, se inchise in ea si diu'a întregă nu s'a mai arestatu. Proprietariul otelului proximindu ceva nenorocire a facutu inscintiere la deregatoria, de unde si acurseră cătu oameni, deschisera us'a si astă pre teneră dama mortă in patu. In mana tienea unu revolveru, a carui desearcare se audise. Pre mesa era una sticla de vinu golita de diuometate si una cutia cu morfiu. D'in scisorile astă in chilia se adoveră, că nefericită dama a venit d'in Elveția, s'a numită T. M., a fostu asediata in Ottocingratz langa Cracovia, si cauza sinuciderei ei a fostu unu anoră nefericită.

* * (Magazinul pedagogicu,) fascioră 3 pentru martiu, are urmatorul cuprinsu: Despre catechese (IX.), — impărtășirea pruncilor de scoala cu s. taina a pocaintie; — Computulu in scol'a poporale (urmare). — Invetiamente intuitivu, — istoria in scol'a poporale II; — Despre geniul d'in Orientu; — Sciri scolare; — Corespondintia; — Cum se manifestea probitatea unui studinte, — varietăți si salmulu 69 (poesia).

* * (Reuniunea femeilor d'in Ploiești pentru ajutorarea fetițelor sermane.) Nu de multu amu impărtășită statutele reunii femeilor d'in Jasi pentru ajutorarea fetițelor sermane, si adi suntemu in placută pusetiune d'a primă imbucuratoră scire, că si zelosele matrone romane d'in Ploiești inca s'au constituitu pentru a forma una asemenea reunii, si sub presiedintia dnei Eufrosină Costiescu au alesu unu comitetu provisoru pentru ca să compuna statutele reunii. Dorim, ca asemenea societăți să se immultească intre matronele nostre in România, atâtă d'incolo cătu si d'incepe de Carpati!

* * (Jocul in cărti) Passiunea de a jocă in cărti a luat in cercile d'in Paris o extensiune infroscata. Se vorbesc despre o persona cunoscută in cercurile mai alese, că a perdu intr'unu jocu unu milion de franci. Mai de una-dă s'au finit una partea, in clubul numit „bébé“ cu o perdere de 493.000 franci. Celu ce a perduță cea sumă insemnată si propusese că indata ce va castiga unu milionu de franci, va parăsi clubul. I si succese in acea noptea a cascigă in scurtu tempu o suma de 994.000 franci, ince candu era aproprie de a-si realisa scopulu dorit, lu parasise noroculu, si si-perdă toti banii.

Computu

despre ratiuile balului tenerimei rom. d'in Oradea-Mare tienută la 10 fauru 1868, (vedi n. 43.)

Prin D. Artemiu Siarcadi preotu in Borođul Mare 40 fl. 50 cr. de la Dd. Nic. Paladi 5 fl. L. Galvaci 3 fl. St. Venteru 1 fl. G. Mezedraszky 1 fl. Egyed Farkas 1 fl. Venter Ios. 1 fl. P. Topay, 1 fl. Sam. Paladi 1 fl. Jos. Halász 1 fl. J. Cacuciu 1 fl. Mih. Venteru 1 fl. G. Sioncodi 1 fl. J. Muresianu 1 fl. Huszti L. 1 fl. T. Stupa 1 fl. S. Popu 1 fl. J. Petrusiu 1 fl. Art. Siarcadi 1 fl. Ig. Siuta 1 fl. Deutsch H. 1 fl. Feldheim Mos. 1 fl. Ig. Polak 1 fl. L. Vaida 1 fl. Vas. Abrudanu 1 fl. St. Gergeli 1 fl. Jac. Eli 1 fl. Orbán Ján 1 fl. Nic. Antonescu 1 fl. St. Borosiu 1 fl. Nic. Tontiu 1 fl. Mih. Furcsescu 1 fl. Servanszky Sánd. 1 fl. Gav. Popescu 1 fl. Jos. Antonescu 1 fl. Const. Marusica 50 cr.

Prin D. Georgiu Horvatu, juratul in Dusesti 8 fl. de la Dd. G. Horvatu 3 fl. L. Venteru 2 fl. Teod. Popu 1 fl. Vas Popu 1 fl. Todoru Ciocanu 1 fl.

Prin D. Ioanu Goldisiu in Aradu 27 fl. de la Dd. S. Sa Procopiu Ivacicovici epis. 5 fl. J. Popovici Deceanu 5 fl. G. Ebessalvai 3 fl. Nic. Philimonu 3 fl. J. Ratiu 1 fl. Dr. Atan. Siandru 1 fl. Mir. Romanu 1 fl. Sigm. Popescu 1 fl. Lazaru Ionescu 1 fl. Em. Stanescu 1 fl. Ales. And. Popu 1 fl. J. Rusu 1 fl. Ales. Gayr'a 1 fl. J. Goldisiu 1 fl.

Prin D. Ladislau Lazaru jude in Vaskol 10 fl. de la Dd. Ladis. Lazaru 3 fl. Stef. Abrudanu 2 fl. Vas. Siarcadi 2 fl. Atan. Coroiu 1 fl. Dem. Simai 1 fl. Ign. Ladu siu 1 fl.

Prin D. V. Nicolescu docinte in Lugosi 11 fl. v. a. de la DD. Philipu Pascu 1 fl. Const. Radulescu 1 fl. Traianu Miescu 1 fl. Vas. Nicolescu 1 fl. Mih. Bananu 1 fl. Titu Hatiegă 1 fl. Fanelescu 1 fl. Dr. Miescu 1 fl. Juliu Pascu 1 fl. Dr. Al. Marienescu 1 fl. Com. Udria 1 fl.

Prin D. Savă Borhă vicenotariu coten suin Zarandu 7 fl. 10 cr. de la DD. Dr. Josifu Hodosiu 1 fl. Sig. Borlea 1 fl. Dr. Jac. Brendusianu 1 fl. Joan Motiu 1 fl. Ales. Ciaclanu 1 fl. Unu Anonimu 1 fl. si Sava Borhă 1 fl.

Prin D. Andreeviciu protopresbiteru in Caransebesiu 5 fl. v. a. de la DD. Andreeviciu 1 fl. Bartolomeiu 1 fl. Michailoviciu 1 fl. Stoicoviciu 1 fl.

Prin D. Miclea in Cacov'a 5 fl. de la Dd. Ratius 1 fl. Luca Miclea, 1 fl. Pet. Bordanu 1 fl. Ales. Popescu 1 fl. si Miclea 1 fl.

Prin D. Iuliu Petricu jude cerc. in Restia montana 12 fl. v. a.

Prin D. Joane Popoviciu protopopu in Mercina 4 fl. de la Dd. Joane Popoviciu prot. 1 fl. Traianu Neagoe 1 fl. T. Popoviciu 1 fl. Vine. Jurgatu 1 fl.

Prin D. Iosifu Novacu docinte d'in partea onor. comitetu arang de balulu tienutu in Oravita montana 10 fl. v. a.

Prin D. M. Gianu diaconu in Boccea Montana 4 fl. de la Dd. M. Ginau 1 fl. A. Stolojanu prot. 1 fl. Stoicoviciu 1 fl. Rusu neg. 1 fl.

Prin Stefanu Morarescu preotu in Tinodu 6 fl. de la Dd. Florianu Glitic preotu 1 fl. Esztegrá Tib 1 fl. Desid. Borbola 1 fl. Sim. Popoviciu inv. 1 fl. St. Morarescu 1 fl. J. Morarescu inv. 1 fl.

Prin D. Stefanu Antonescu protojude in Fagetu 5 fl. de la Dd. Atanasiu Joanoviciu protopr. 1 fl. Stefan. Antonescu 1 fl. Juliu Milosiu jur. 1 fl. Sol. Opsia 1 fl. Nic. Sedanu 1 fl.

Prin D. Moise Bogdanu in Curticiu 5 fl. de la DD. Ioane Balbora propri. 1 fl. Georg. Rochisnu 1 fl. Dem. Tamasidanu 1 fl. Vas. Paguba 1 fl. si M. Bocianu 1 fl.

Prin D. Iosifu Popoviciu protop. in Iamă 5 fl. de la DD. Nicolau Moldovanu jur. 3 fl. de la Iosifu Popoviciu 2 fl.

Prin D. Stefanu Olteanu not. in R. Oraviu 8 fl. v. a. de la DD. Stefan. Saviciu 1 fl. Vas. Bordanu 1 fl. Sim. Nediciu 1 fl. Stefan. Olteanu 5 fl.

Prin D. Georgiu Craciunescu prof. in Temisiora 3 fl.

De la D. Josifu Nistoru 5 fl. De la D. Kis Kálmán 1 fl. 40 cr.

De la Jos. Vulcanu redactorulu „Familiei“ 2 fl.

Totii marimisori contributori si promovatori ai scopului primosca cea mai cordială multumita si recunoscinti d'in partea tenerimei.

E de însemnatu, cum că a supr'a venitului curatul 8 fl. 1 cr. 1 fl. s'au dispus in sedintă generală tienută la 8 martiu a. c. de tenerime sub presidiul Ilui Part. Consil. adv. in Beiușiu, si in presintă a. D. Dloru J. Siorbanu, Josif Romanu adv. si Paulu Fasi'a jur. astfel:

Ca fundu pentru unu concertu vocală naționale înfățișându in locu 137 fl. v. a. si 1 fl.

Reuniunei ajutatorie de juristi la Acad. reg. in locu 10 fl. S'au depus in casă de pastrare pentru ajutorarea tenerilor mai lipsiti in casuri straordinarie 200 fl.

Era sum'a restanta de 107 fl. 99 cr. v. a. să se impare de locu tenerilor lipsiti si moritati. Spre execuțarea decisiunii s'a alesu unu comitetu de 7 membri, d'intre cari 4 sunt estrani permanenti, era 3 d'in sinulu tenerimoi.

Comitetulu arangiatoriu

Nr. 27/1868.

Onor. publicu rom. cu acesta e invitatu la prerastasulu, care pentru reposatulu binefacatoriu al asociației rom. aradane Iovu Cresticiu, se tienă in baserică gr. or. d'in Siria (Világos) in luna martie, pe 8/20 aprilie a. c.

Aradu 17 martiu 1868.

Direcționea asoc. nat. aradane pentru cultură popor. rom.

Mironie Romanu m. p. Georgiu Dringou m. p. direct. secund. notariu subst.

Proprietariu, redactoru respunditoru si editoriu: ALESANDRU ROMANU.